

Gaasi päritolutunnistuste kasutamise tüüptingimuste ja infosüsteemi uuendused

Kadri-Liis Rehtla

Biometaani valdkonna projektijuht

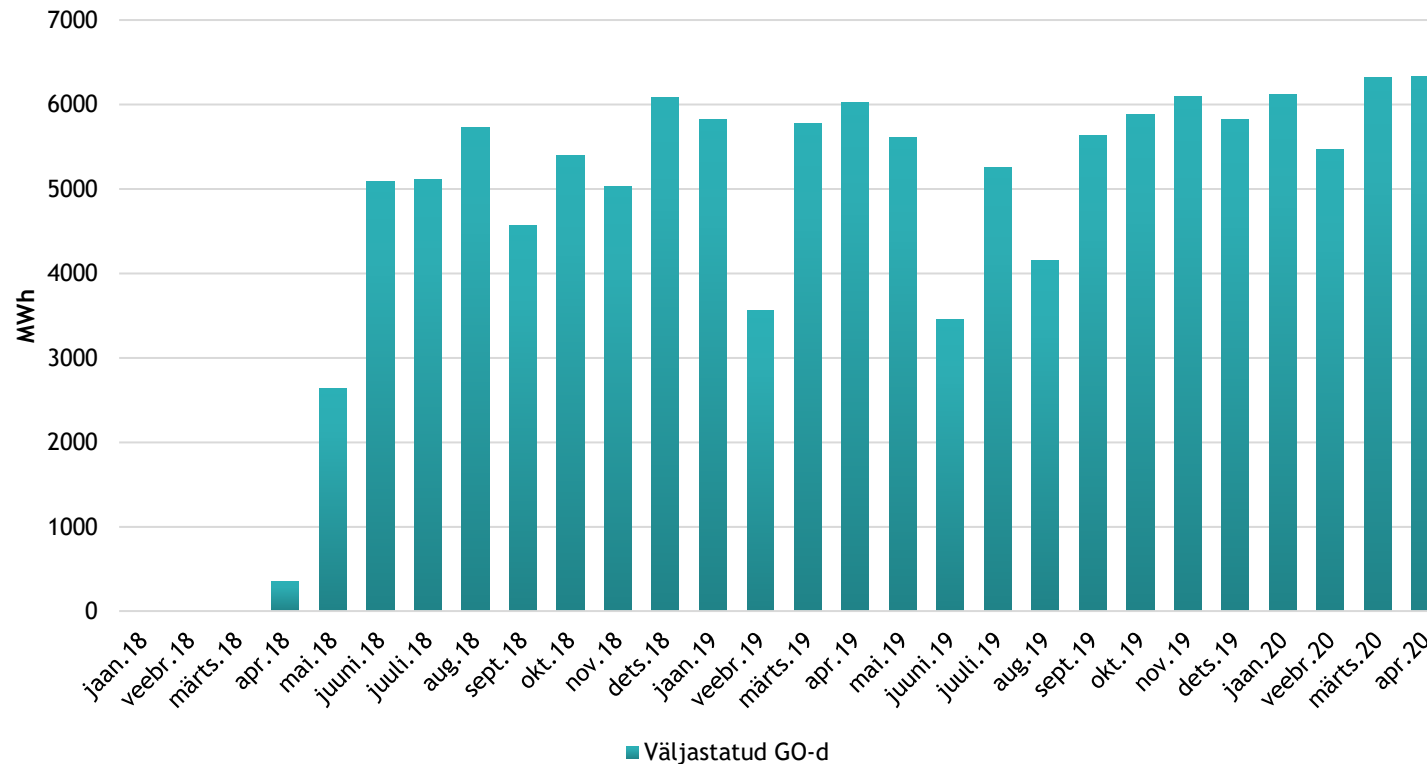
28.05.2020

Teemad

- Gaasi päritolutunnistuste kasutamise tüüptingimuste uued tingimused ning vastavad uuendused gaasi päritolutunnistuste infosüsteemis
- Vedelkütuse seadusest tulenev kauplemisplatvorm
- Gaasi päritolutunnistuste kasutamise tüüptingimuste muudetud tingimused
- Turuosaliste tagasiside uuendatud gaasi päritolutunnistuste kasutamise tüüptingimuste kohta
- Määruse nr 50 „Biometaanituru arendamise toetamise toetuse kasutamise tingimused ja kord“ projekti kasumlikkuse analüüs ülekompenseerimise välistamiseks
- REGATRACE võrgustik

Toodetud biometaan kogused

- 2018: Väljastati 39 993 päritolutunnistust
- 2019: Väljastati 63 080 päritolutunnistust
- 2020: On väljastatud 24 232 päritolutunnistust

Taust

- Tulenevalt vedelkütuse seaduse §-st 2⁶ hakkavad biometaani transpordistatistika sertifikaatidega (TS sertifikaatidega) seonduvad tehingud toimuma gaasi päritolutunnistuste registris (BMR-is).
- Gaasi päritolutunnistuste kustutamisel (kasutamisel) gaasimüüja poolt transpordisektori gaasitarbimise vastu väljastatakse BMR-is TS sertifikaadid.
- TS sertifikaate on vedelkütusemüüjatel võimalik kasutada vedelkütuse seaduse § 2¹ lõigetes 1 ja 9 nimetatud biokütuse koguenergia osakaalu kohustuste täitmiseks.

Gaasi päritolutunnistuste kasutamise tüüptingimuste uued tingimused

- Uued tingimused reguleerivad:
 - Tarnija ehk vedelkütusemüüjana BMR-i registreerimist
 - Biokütuse andmete kogumist ja kasutamist
 - TS sertifikaatide:
 - Väljastamist
 - Riigisisest ülekannet
 - Lukustamist ehk Keskkonnaametile raporteerimist
 - Aegumist

Biokütuse andmete kogumine I

- Tootja sisestab ning kinnitab BMR-is tootmiskuule järgneva kuu 3. kuupäevaks toodetud biometaani andmed.
- Iga kuu alguses kuvab süsteem vaikeväärtustena eelneval kuul kinnitatud andmed.
- Kütuseandmete sisestamine ning kinnitamine tootja poolt on päritolutunnistuste väljastamise eelduseks.
- Sisestatud kütuseandmed seotakse vastavate päritolutunnistustega.

Biokütuse andmete kogumine II

Tootmisseade

Üldandmed

Tehnilised andmed

Biokütuse andmed

Toetuse periood

Möötepunkt

Dokumendid

Biokütuse andmed

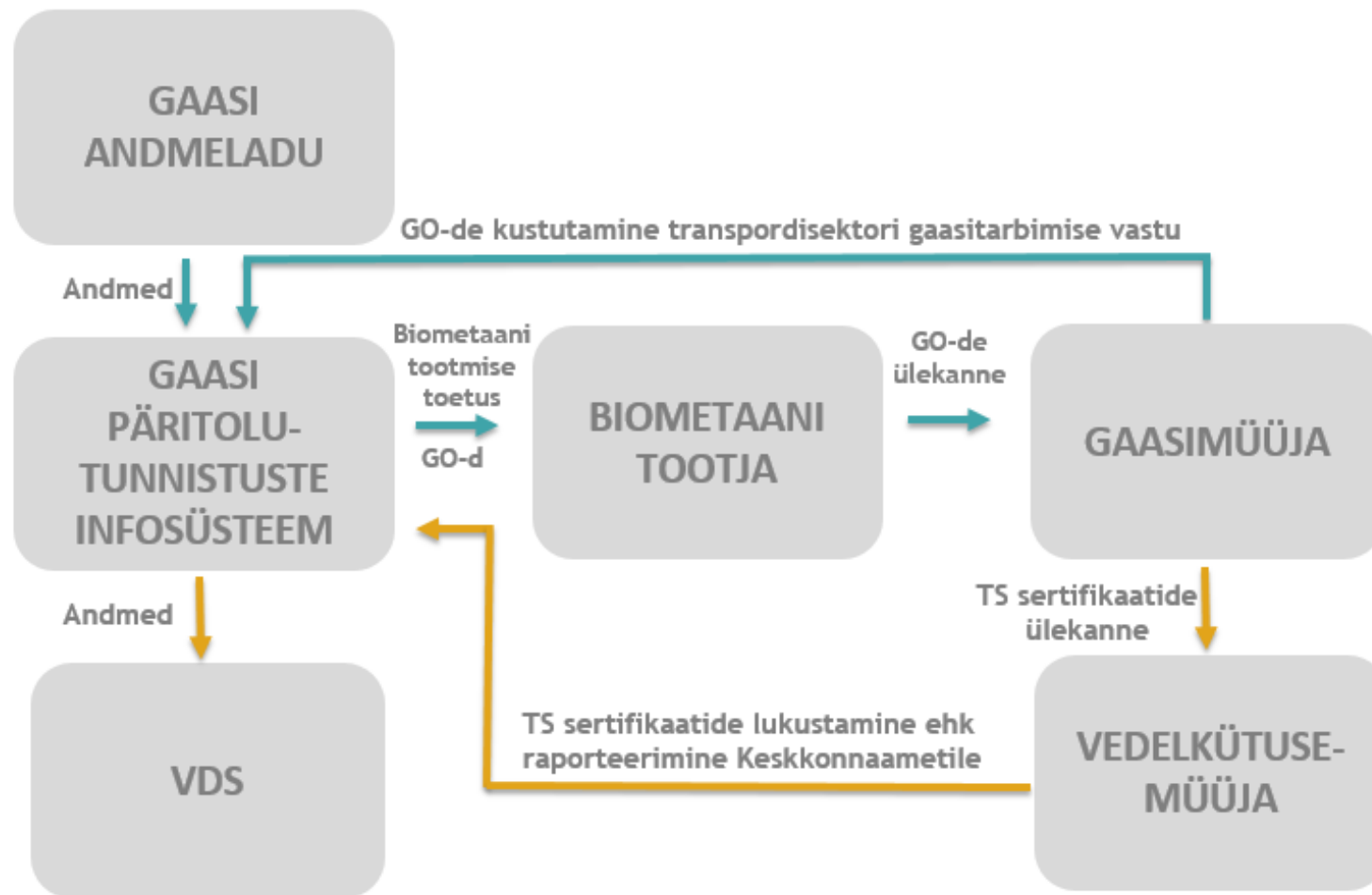
Staatust: KINNITATUD

Tooraineliik	Toorainest toodetud biometaani osakaal (%)	PoS number	Tooraine	Biokütuse tootmise viis	Alumine kütteväärtus (MJ/m3)	Ülemine kütteväärtus (MJ/m3)	KHG intensiivsus (g CO2 ekv/MJ)
☒ ANIMAL_MANURE	20	10	Other (p... ▼	Biogas f... ▼	12.420	54.420	12.000
☒ BIOMASS	30	20	Sugar b... ▼	Other (p... ▼	20.420	54.420	20.000
☒ BIOMASS	50	30	Sunflow... ▼	Biogas f... ▼	30.420	54.420	50.000

Biokütuse andmete kogumine III

- Lisaks täidab süsteem automaatselt järgmised andmeväljad, mis kajastuvad Keskkonnaameti raportis:
 - 1) Biokütuse vastavus säästlikkuse kriteeriumitele
 - 2) Biokütuse KN-kood
 - 3) Tooraine päritoluriik
 - 4) Kütuse tootmisriik
 - 5) ILUC toorainekategooria
 - 6) ILUC heitemahukus
 - 7) Toodetud kütus on täiustatud biokütus
 - 8) Arvestusliku energiakoguse koefitsient biokütuse segamise kohustuse täitmisel

TS sertifikaadid I

TS sertifikaadid II

- TS sertifikaadile vastava energiakoguse ühik on megadžaul (MJ).
- TS sertifikaatide arvestus toimub biokütuse tootmise kuule vastava biometaanilise alumise kütteväärtuse järgi.
- TS sertifikaadil on 2 väärtust: naturaalne ja arvestuslik.

TS konto

Ülevaade	Tehingud	TS Raport	
> TS filter			
☐	Aegub	Arvestuslik kogus (MJ)	Naturaalne kogus (MJ)
☐	01.2021	662400	331200

TS sertifikaadid III: Naturaalne ja arvestuslik kogus

- TS sertifikaatide arvestuslik kogus (arvestusliku energiakoguse koefitsient) sõltub toorainest ja tuleneb taastuenergia direktiivist.
- Tehingud (kauplemine ning raporteerimine Keskkonnaametile) toimuvad arvestuslike kogustega.

TS sertifikaadid IV: TS ülekanne

Naturaalne kogus (MJ)	Arvestuslik kogus (MJ)	Hind	Tegevused
43200	86400.000	10.00	
36000	72000.000	20.00	
68400	136800.000	30.00	
43200	86400.000	40.00	
104400	208800.000	50.00	
18000	36000.000	60.00	
18000	36000.000	70.00	

Valitud 662400.000 Mj

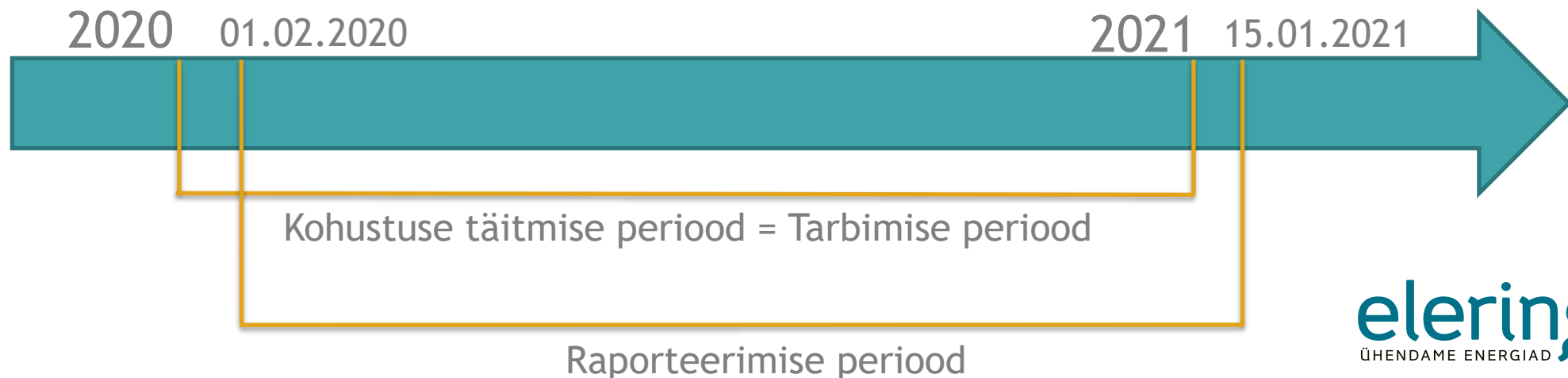
Tagasi

Teosta

- TS sertifikaatide võõrandamisel sisestab müüja süsteemi sertifikaatide müügihinna, mis on konfidentsiaalne ega kuulu jagamisele kolmandate osapooltega.
- TS sertifikaatide müügitehingute kaalutud keskmine kuu hind avaldatakse Eleringi veebilehel.
- TS sertifikaate lukustades kinnitab ostja (vedelkütusemüüja) sertifikaatide ostuhinna.

TS sertifikaadid V

- Vastava kalendriaasta biokütuse koguenergia osakaalu kohustuste täitmiseks biometaani statistikaga saab vedelkütusemüüja kasutada ainult samal kalendriaastal lõpptarbimisse antud biometaani statistikat (5.8).
- Vedelkütusemüüja saab lukustada TS sertifikaate biokütuse koguenergia osakaalu kohustuste täitmiseks kuni biometaani lõpptarbimisse antud aastale järgneva aasta 15. jaanuarini (5.11).

Keskkonnaameti raport

- Tootja poolt sisestatud andmed liiguvad GO-dega kaasa ning pärast TS sertifikaatide lukustamist on kuvatud Keskkonnaameti raportis (TS perioodi raportis) vedelkütusemüüjate kontodel BMR-is.

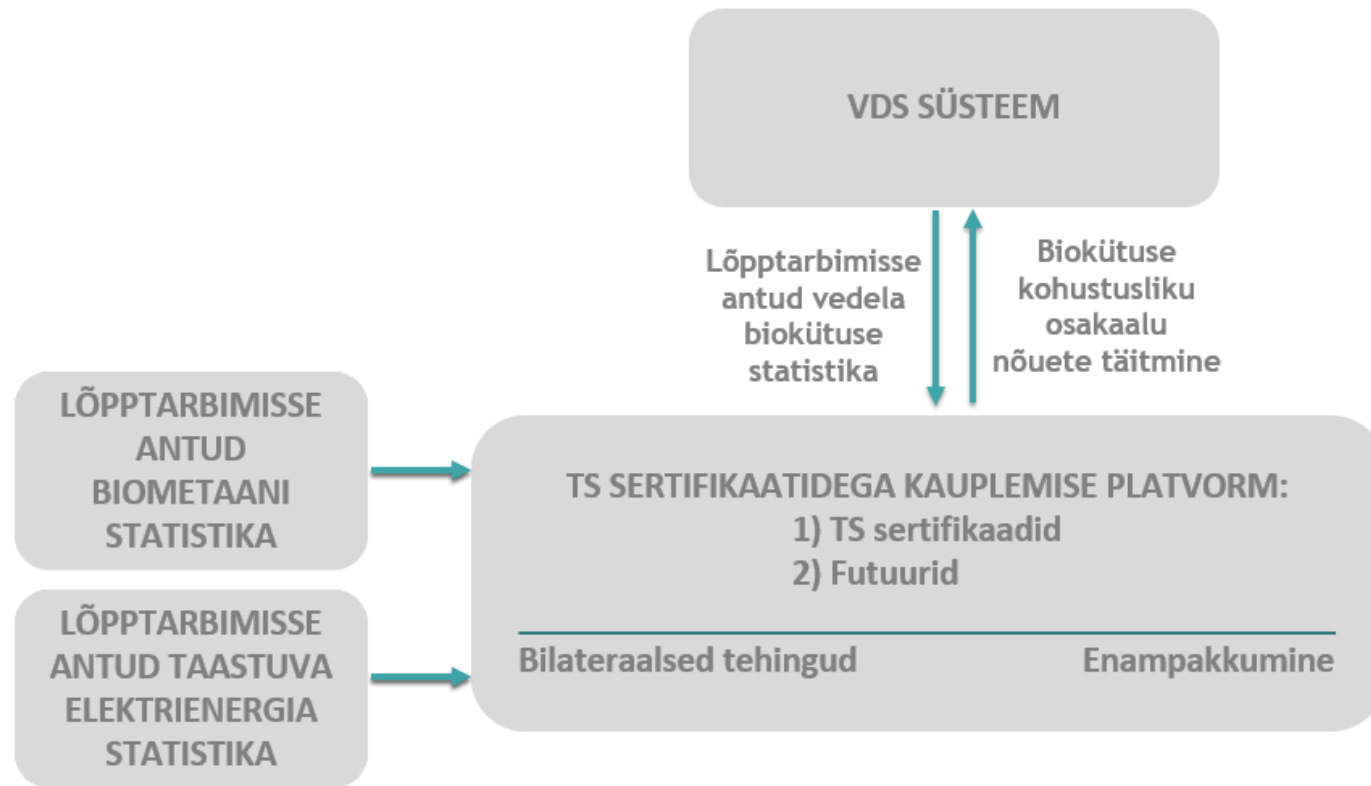
PoS number	Biofuel/energy type	Sustainable biofuel (yes,no)	Biofuel component CN code	Feedstock	Biofuel production pathway
1	Biogas	yes	2705 0000	Animal manure and sewage sludge	Biogas from wet manure as compressed natural gas
2	Biogas	yes	2705 0000	Animal manure and sewage sludge	Biogas from dry manure as compressed natural gas

Country of origin of feedstock	Place of purchase country	Quantity (value)	Quantity (unit)	Lower calorific value (value)	Lower calorific value (unit)	Higher calorific value (value)	Higher calorific value (unit)
Estonia	Estonia	79,383	m3	12,42	MJ/m3	54,42	MJ/m3
Estonia	Estonia	119,074	m3	18,42	MJ/m3	54,42	MJ/m3

Keskkonnaameti raport II

- I etapp: Vedelkütusemüüja saab raporteerimiseks võtta andmed BMR-ist
 - Biometaani statistikaga biokütuse koguenergia osakaalu kohustuste täitmise raporteerimine toimub BMR-is.
 - Jätkub raporteerimine Maksu- ja Tolliameti (MTA) registri kaudu Keskkonnaametile.
- II etapp: BMR süsteem saadab andmed VDS süsteemi
 - Pärast süsteemiuuendusi esitavad vedelkütusemüüjad biometaani TS sertifikaatidega biokütuse koguenergia osakaalu kohustuste täitmise kohta aruande Keskkonnaametile vaid BMR-i.

Vedelkütuse seadusest tulenev kauplemisplatvorm

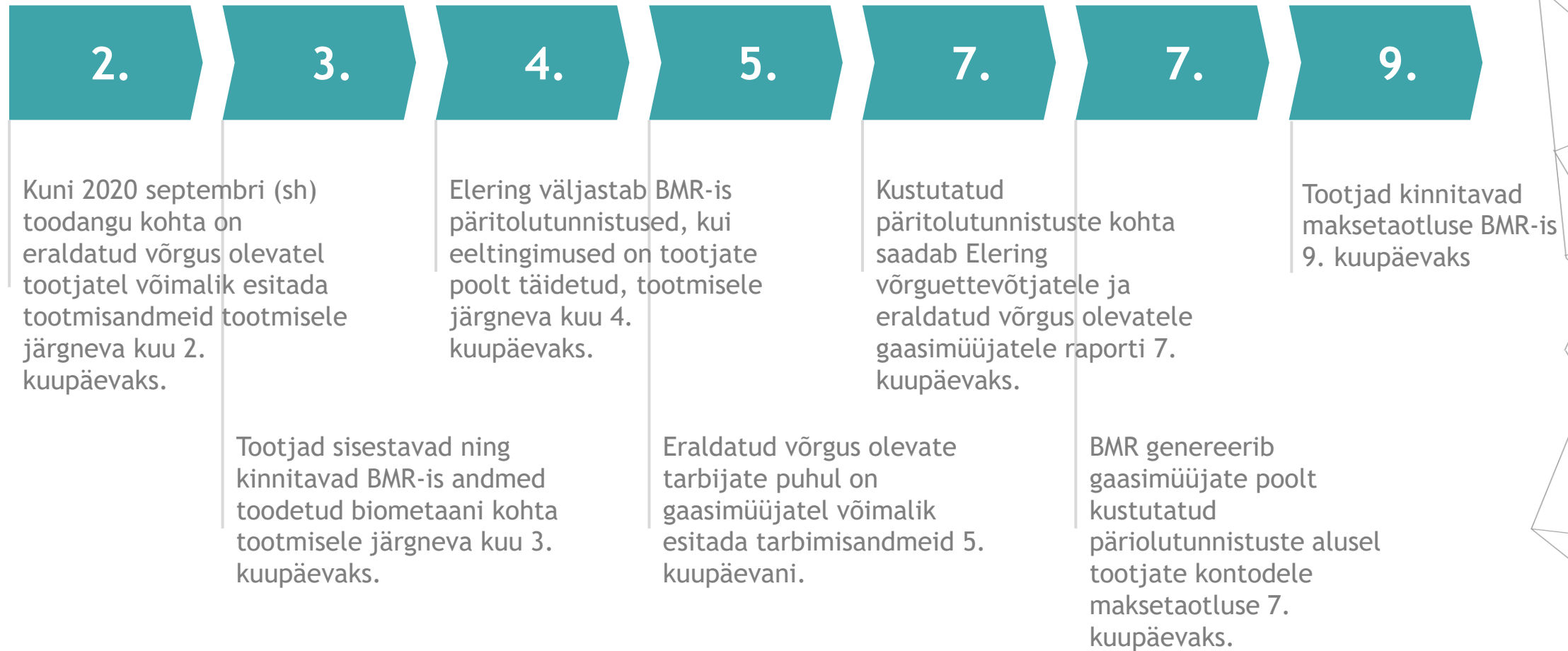

- TS sertifikaatidega kauplemine ning lukustamine (raporteerimine) biokütuse kohustusliku osakaalu nõuete täitmiseks toimub pärast süsteemiarendusi (hiljemalt 2021. aasta algusest) Eleringi süsteemis.

Mõõtmine ning andmeedastus

	Kuni 2020 oktoobri toodangu ja tarbimiseni	Alates 2020 oktoobri toodangust ja tarbimise
Tootmisandmed	Kuni septembri 2020 (sh) toodangu kohta on eraldatud võrgus olevatel tootjatel võimalik esitada tunnipõhised tootmisandmed tootmiskuule järgneva kuu 2. kuupäevaks BMR-i poolt ette antud vormil ja formaadis.	Alates oktoobri 2020 toodangust peavad eraldatud võrgus olevad tootjad edastama kaugloetava mõõteseadmega mõõdetud tootmisandmed kuupmeetrites ja kilovatt-tundides Eleringi andmelattu.
Tarbimisandmed	Kuni septembri 2020 (sh) tarbimise kohta on eraldatud võrgus olevate tarbijate puhul gaasimüüjatel võimalik esitada tunnipõhised tarbimisandmed hiljemalt tarbimiskuule järgneva kuu 5. kuupäevaks BMR-i poolt ette antud vormil ja formaadis.	Alates oktoobri 2020 tarbimisest on eraldatud võrgus olevate tarbijate puhul gaasimüüjatel võimalik esitada tunnipõhised tarbimisandmed kuupmeetrites ja kilovatt-tundides hiljemalt tarbimiskuule järgneva kuu 5. kuupäevaks BMR-i poolt ette antud vormil ja formaadis. Mõõtekogused peavad olema tõendatud.

BMR-i toimingute tähtajad

Tüüptingimused: Turuosaliste tagasiside

Nr	Ettepanek/Märkus	Selgitus
1.	Mis tarbimisandmeid mõõdetakse (4.5)? Tarbitud suru- või biometaani?	Tarbitud gaasi andmeid.
2.	Kas eraldatud võrgus tuleb mõõta kompressorisse sisenenud kogus või sealt väljunud kogus (4.5)?	Gaasikogust tuleb mõõta enne gaasi sisenemist kompressorisse.
3.	Mida mõeldakse eraldatud võrgus olevate tarbijate all - kas ka CNG-d tankivaid autosid (4.5)?	Tanklate puhul on tarbijaks tarbimise mõõtepunkti omanik ehk tankla.

Tüüptingimused: Turuosaliste tagasiside

Nr	Ettepanek/Märkus	Selgitus
4.	Hetkel ei võimalda Elering päritolutunnistuste ülekandeid ega päritolutunnistuste vastuvõtmist teiste riikide registritest (4.9). Õigusselguse mõttes oleks vaja ikkagi aru saada millal see juhtub ja mis tingimustel, et ettevõtetel oleks võimalik teha plaane ka üleriigilise kaubanduse osas.	Päritolutunnistuste ülekandmine ning vastuvõtmine teistest Euroopa Majanduspiirkonna riikide volitatud registritest on võimalik alates 01.07.2021 (hiljemalt), eeldusel et taastuenergia direktiivi 2018/2001/EU artikkel 19 punktis 6 sätestatud nõuded on täidetud.
5.	Kustutada saab ainult Eestis toodetud biometaani alusel väljastatud tunnistusi (4.11). Õigusselguse mõttes oleks vaja aru saada, millal ja mis tingimustel saaks ka välisriikide päritolutunnistusi kasutada.	Alates 01.07.2021 (hiljemalt) on tarbimise vastu võimalik kustutada ka teistes Euroopa Majanduspiirkonna riikide volitatud registrites väljastatud päritolutunnistusi, eeldusel et taastuenergia direktiivi 2018/2001/EU artikkel 19 punktis 6 sätestatud nõuded on täidetud.

Biometaanituru arendamise toetamise projekti kasumlikkuse analüüs

- Määruse nr 50 „Biometaanituru arendamise toetamise toetuse kasutamise tingimused ja kord“ projekti kasumlikkuse analüüs.
- Biometaani tootmise kulude analüüsimine.
- Eesmärk on välistada tootjate ülekompenseerimist ja olukorda, kus on toetust vaja tagasi küsida.
- Kaasame välise partneri, kes teostab projektiauditi.
- Kui selgub, et projekti kasumlikkus on saavutatud, siis vastavad tootjad saavad üle minna turupõhisele biometaani tootmisele, teenides lisatulu kauplemisplatvormi vahendusel.

REGATRACE võrgustik

- REGATRACE: projekt, mille eesmärk on välja töötada standardiseeritud gaasi päritolutunnistused ning lahendused ülepiiriliseks päritolutunnistuste kaubanduseks.
- REGATRACE on loomas üle-Euroopalist võrgustikku, mille eesmärk on gaasiliste biokütustega (sh päritolutunnistuste, sektoriarengute ning taastuvenergia direktiivi rakendamise) seonduva info vahetamine.
- Võrgustikuga on oodatud liituma kõik organisatsioonid, institutsioonid ning isikud, kellel on huvi Euroopa gaasiliste biokütuste turu vastu.

Täna!